

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA**

Codi: 34450
Nom: Fisiologia mèdica I
Cicle: Grau
Crèdits ECTS: 6
Curs acadèmic: 2026-27

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
1204 - Grau en Medicina	Facultat de Medicina i Odontologia	1	Segon quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1204 - Grau en Medicina	Fisiologia	BÀSICA

COORDINACIÓ

PASCUAL MORA MARIA

RESUM

En aquesta assignatura es pretén que l'estudiant adquireisca coneixements, habilitats i aptituds quant a l'estudi de les funcions de sistemes orgànics relacionats amb la mobilització i la regulació del volum i la composició dels fluids corporals (sang i aparells, circulatori i urinari), encarregats de dur a terme les funcions de nutrició, depuració, correlació humoral i interrelació tissular, i en general de contribuir d'una manera especialment important a mantenir homeostàticament la constància del medi intern. Amb l'adquisició d'aquests coneixements es pretén proporcionar a l'estudiant del grau de Medicina els coneixements teoricopràctics bàsics de fisiologia que li permeten entendre els aspectes fonamentals necessaris per a la deducció racional de la fisiopatologia, del diagnòstic, tractament i prevenció de les malalties dels òrgans i sistemes esmentats adés, els ensenyaments dels quals s'impartiran en les successives matèries del grau.

sives matèries del grau.

CONEIXEMENTS PREVIS**RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ**

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

Modalitat de batxillerat de Ciències de la Salut, en què l'estudiant haja cursat continguts de biologia, física i química i fisiologia general de primer semestre de primer curs.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENENTATGE

1204 - Grau en Medicina

Capacitat de crítica i autocrítica.

Capacitat per comunicar-se amb col·lectius professionals d'altres àrees.

Capacitat per treballar en equip i per relacionar-se amb altres persones del mateix o distint àmbit professional.

Comprendre i reconèixer els efectes del creixement, el desenvolupament i l'envelliment sobre l'individu i el seu entorn social.

Comprendre i reconèixer l'estructura i la funció normal del cos humà, a nivell molecular, cel·lular, tissular, orgànic i de sistemes, en les diferents etapes de la vida i en els dos sexes.

Conèixer, valorar críticament i saber utilitzar les fonts d'informació clínica i biomèdica per a obtenir, organitzar, interpretar i comunicar la informació científica i sanitària.

Conèixer els processos de creixement, maduració i envelliment dels diversos aparells i sistemes. Homeòstasi. Adaptació a l'entorn.

Conèixer la morfologia, l'estructura i la funció de la pell, de la sang, dels aparells i sistemes circulatori, digestiu, locomotor, reproductor, excretor i respiratori; sistema endocrí, sistema immune i sistema nerviós central i perifèric.

Considerar l'ètica com a valor primordial en la pràctica professional.

Establir una bona comunicació interpersonal que capacite per a dirigir-se amb eficiència i empatia als pacients, als familiars, mitjans de comunicació i altres professionals.

Interpretar una anàlisi normal.

Manejar material i tècniques bàsiques de laboratori.

Organitzar i planificar adequadament la càrrega de treball i el temps en les activitats professionals.

Reconeixement de la diversitat i multiculturalitat.

Saber dur a terme proves funcionals, determinar paràmetres vitals i interpretar-los.

Saber utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació en les activitats clíniques, terapèutiques, preventives i d'investigació.

Ser capaç de formular hipòtesis, recollir i valorar de forma crítica la informació per a la resolució de problemes, seguint el mètode científic.

Tener capacitat de treballar en un context internacional.

Tenir, en l'activitat professional, un punt de vista crític, creatiu, amb escepticisme constructiu i orientat a la investigació.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. UNITATS TEMÀTIQUES TEÒRIQUES

FISIOLOGIA DEL SISTEMA CARDIOVASCULAR

1. Introducció. Generalitats del Sistema Cardiovascular.
2. Activitat elèctrica al cor. Automatisme, conducció i refractarietat.
3. L'electrocardiograma normal.
4. Mecànica cardíaca i cabal cardíac I.
5. Mecànica cardíaca i cabal cardíac II.
6. Cicle cardíac. Estudi dels sorolls cardíacs.
7. Característiques hemodinàmiques del sistema circulatori.
8. Circulació arterial. Estudi especial de la pressió arterial.
9. Circulació capil·lar sanguínia.
10. Circulació limfàtica.
11. Circulació venosa.
12. Regulació cardiovascular: factors locals.
13. Regulació cardiovascular: factors nerviosos i humorals.
14. Circulació coronària.
15. Circulació pulmonar.
16. Circulació cerebral. Estudi del líquid cefaloraquídi.
17. Circulació esplènica, musculoesquelètica i cutània.

FISIOLOGIA DE LA SANG

18. Composició i funcions de la sang.
19. Eritròcits. Regulació de l'eritropoesi.
20. Eritro catèresi.
21. Característiques i funcions generals dels leucòcits.
22. Hemostàsia primària.
23. Hemostàsia secundària.

FISIOLOGIA RENAL I DE LES VIES URINÀRIES

24. Introducció a l'estudi de la funció renal. Funcions generals del renyó.
25. Filtració glomerular.
26. Funcions tubulars. Reabsorció tubular.
27. Funcions tubulars. Secreció tubular.
28. Mecanismes de concentració i dilució d'orina.

29. Fisiologia de les vies urinàries. Micció.
30. Paper del renyó en l'equilibri acidobàsic.

De cada tema es lliurarà a l'estudiant un guió suficientment detallat amb la finalitat de facilitar millor la preparació i estudi dels citats temes.

2. PRÀCTIQUES

PRÀCTIQUES AL LABORATORI

1. Sèrie roja: índex hematòcrit, velocitat d'eritrosedimentació.
2. Recompte de leucòcits i eritròcits.
3. Grups sanguinis.
4. Maneig de l'electrocardiògraf i registre de l'ECG.
5. Estudi i interpretació de l'ECG.
6. Determinació de la pressió arterial.
7. Auscultació cardíaca.
8. Control del to vascular.
9. Anàlisi d'orina.
10. Filtració, reabsorció i secreció renal.
11. Exploració renal.

Les pràctiques són dissenyades respectant els acords internacionals sobre l'ús d'animals en docència i experimentació.

Normes respecte de les pràctiques:

- L'assistència a les pràctiques serà obligatòria.
- L'assistència a pràctiques es controlarà passant llista.
- Si un alumne arriba tard, no podrà incorporar-se a la pràctica ja començada.
- Si per motius de força major s'arriba tard o no es pot assistir a alguna de les pràctiques, se'n presentarà justificant i se sol·licitarà al responsable de grup l'autorització per recuperar la pràctica. Sense aquesta autorització no estan permesos els canvis de grup.
- Els alumnes repetidors podran assistir a pràctiques si ho desitgen tot i que, l'assistència no és obligatòria.

TUTORIES REGLADES

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
-----------	-------

Tutories	4,00
Teoria	33,00
Laboratori	23,00
Total hores	60,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	5,00
Estudi i treball autònom	55,00
Preparació de classes	20,00
Preparació d'activitats d'avaluació	10,00
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	90,00

METODOLOGIA DOCENT

Classes teòriques: el temari teòric s'imparteix en classes magistrals d'uns 50 minuts, amb el suport de material complementari accessible a través de l'Aula Virtual, disponible normalment abans de la classe. Es tracta de fomentar, durant el desenvolupament de la classe, la participació de l'estudiant mitjançant la formulació de qüestions per part del professor.

Pràctiques al laboratori: el temari pràctic es desenvolupa en sessions de dues hores als laboratoris docents. Inclouen models interactius, registres de paràmetres funcionals dels estudiants i també el càlcul de variables i la seua interpretació fisiològica. Al final de la pràctica, els alumnes han de presentar els resultats obtinguts i, en alguns casos, respostes a qüestions plantejades en el quadern de pràctiques corresponent.

Tutories reglades: en les sessions de les tutories reglades, els alumnes realitzen diverses activitats, segons el grau de formació i els interessos entre diferents modalitats de treballs: temes per a desenvolupar, recerca de paràmetres fisiològics determinats en les classes pràctiques mitjançant l'anàlisi en diversos subjectes, presentació dels ensenyaments en forma d'esquemes didàctics i integradors, etc.

S'incorporarà la perspectiva de gènere, el respecte a la diversitat i els objectius de desenvolupament sostenible (ODS) a la docència, sempre que siga possible.

a la docència, sempre que siga possible.

AVALUACIÓ

Avaluació teòrica: Suposarà el 60% de la qualificació final. Es realitzarà mitjançant prova escrita (examen final) que versarà sobre els continguts del programa teòric i tindrà com a objectiu avaluar l'adquisició de coneixements.

Avaluació pràctica: Suposarà el 40% de la qualificació final. Es realitzarà una prova (examen final) que avalue l'adquisició de les habilitats relacionades amb les competències generals i específiques (30% de la

qualificació final) i mitjançant l'avaluació contínua de l'actitud, la participació, l'adquisició d'habilitats i coneixements en pràctiques i el treball de les tutories reglades (10% de la nota).

L'assistència a les activitats pràctiques és obligatòria. Es considera que l'estudiant complix amb este requisit si ha assistit a un mínim del 80% d'estes activitats i ha justificat adequadament la impossibilitat d'assistir a les sessions restants per la concurrència d'una causa de força major. Serà imprescindible complir amb este requisit per a aprovar l'assignatura.

Examen final: Tindrà una puntuació màxima de 9 punts i té com a objectiu avaluar l'adquisició de coneixements teòrics (6 punts) i pràctics (3 punts). Consistirà en una prova escrita que constarà de 75 preguntes de resposta múltiple (tipus test), amb 4 possibles respostes, de la qual només una és correcta o és la que millor contesta a l'enunciat. Cada pregunta ben contestada tindrà una puntuació de 0,12 i per cada pregunta mal contestada es restarà una quarta part d'esta puntuació. Les preguntes no contestades no resten. L'examen serà el mateix en tots els grups.

Qualificació final: nota de l'examen (màxim 9 punts) + nota del treball tutoritzat i l'avaluació contínua (màxim 1 punt). Només es sumaran les dos notes quan la qualificació de l'examen siga igual o superior a 4,5. En cas de tindre una puntuació inferior a 4,5 en l'examen, la nota final publicada en l'acta serà la de l'examen.

Es recorda als estudiants la importància de realitzar les enquestes d'avaluació a tot el professorat de les assignatures del grau.

s la importància de realitzar les enquestes d'avaluació a tot el professorat de les assignatures del grau.

BIBLIOGRAFIA

Bàsiques

- Barrett, K.E., Barman, S.M., Boitano, S., Brooks H.L. (2020). Ganong. Fisiología Médica. 26ªed. McGraw-Hill.
- Boron W.F & Boulpaep EL (2017) Fisiología médica 3ª ed. Elsevier.
- Hall J.E. (2020). Guyton y Hall: Tratado de Fisiología Médica. 14ªed. Elsevier. [http://trobes.uv.es/record=b2522586~S1*val]
- Koeppen B.M. & Stanton B.A. (2018). Berne y Levy: Fisiología. 7ª ed. Elsevier. [http://trobes.uv.es/record=b2359082~S1*val]
- Costanzo L.S (2016) Fisiología 6ª ed. Elsevier.
- Mulroney, S.E., Myers, A.K. (2017) Netter Fundamentos de fisiología 2ªed. Elsevier.
- Rhoades R.A., Bell, D.R. (2018) Fisiología médica. Fundamentos de medicina clínica. 5ª ed. Lippincott Williams.

Llibres de preguntes tipus test

- Barrett K.E, Barman S.M., Boitano S., Reckelhoff J.F. (2017) Ganongs Physiology Examination and Board Review McGraw-Hill Education - Hall, J. Guyton and Hall Physiology Review (2015). 3rd ed. Elsevier - Meeting, P.J. PreTest Physiology (2014) 14th Ed. McGraw-Hill.

Bibliografía de pràctiques

- Balcells A. (2015). La clínica y el laboratorio. 22ª ed. Elsevier.
Byckley L.S. (2016) Bates' Guide to Physical Examination and History Taking, 12ed Walters Kluwer
Douglas, G., Nicol, F., Robertson, C. (2011) Macleod. Exploración clínica. 12ª ed. Elsevier.
Fernández, N. (2011). Manual de laboratorio de fisiología. 5ª ed. McGraw-Hill.
Fox S.I. (2009). Laboratory guide Human Physiology. 13th ed. McGraw-Hill.
Noguer L, Balcells A. (2016). Exploración clínica. 28ª ed. Elsevier

RECURSOS e-Salut:

- ClinicalKey Student Medicina, Odontologia y Enfermería [<https://uv-es.libguides.com/RecursosSalut>]
Acces Medicina [https://uv-es.libguides.com/Access_Medicina]
Médica Panamericana [https://uv-es.libguides.com/Medica_Panamericana]

Complementàries

- Conti F. (2010) Fisiología Médica. McGraw-Hill.
Fox S.I. (2014). Fisiología Humana . 13ª ed. Mc Graw & Hill. [http://trobes.uv.es/record=b2382899~S9*val]
Mulrone, S.E., Myers, A.K. (2016) Netter Fundamentos de fisiología. 2ª ed. Elsevier.
Pocock G., Richards C.D. (2005) Fisiología humana. 2ª ed. Masson.